

KinderrechtenNU slaat brug tussen onderwijs, opvoeden en zorg

Kinderrechten beginnen bij kinderopparticipatie

Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind bestaat 25 jaar. Het is het meest geratificeerde verdrag in de wereld. 193 landen, die aangesloten zijn bij de Verenigde Naties hebben het ondertekend. Het verdrag is universeel, vanuit alle culturen en religies en omvat participatierechten, voorzienings- en beschermingsrechten voor ieder kind. We zijn het er met z'n allen wel over eens: voor kinderen moeten we goed zorgen, naar hen luisteren, hen serieus nemen en hen en hun opvoeders helpen daar waar dat nodig is.

Niemand kan om het kinderrechtenverdrag heen. Vaak komen kinderrechten, meestal de voorzienings- en beschermingsrechten, pas ter sprake als er iets niet goed gaat. Maar deze zijn niet voldoende om de kinderen zelf sterker te maken. Daarvoor zijn de participatierechten. Kinderrechten beginnen bij Kinderopparticipatie.

Wat is er nodig voor kinderen om op te groeien...?

In de afgelopen 25 jaar heeft KinderrechtenNU deze vraag aan veel kinderen in de leeftijd van 9-12 jaar gesteld. Kinderen zijn heel goed in staat hierop een duidelijk antwoord te geven. Ze vertellen je wat ze wel nodig hebben (eten, drinken, school, liefde, vrienden), maar ook wat zij niet nodig hebben (pesten, alleen gelaten worden, kindermishandeling). Daarom hebben we samen met de kinderen de inhoud van het Kinderrechtenverdrag samengevat in de **Kinderrechtenchecklist**. In deze checklist staan dus alle alledaagse dingen uit het leven van kinderen. Hiermee hebben we een goed overzicht van de samenhang van alle rechten.

Wet Verplichte Meldcode en Kinderprotocol Meldcode

Sinds 1 juli 2013 is de Wet Verplichte Meldcode voor professionals werkzaam in onderwijs of zorg van kracht. Bij vermoedens van kindermishandeling hebben zij een meldplicht. Maar welk protocol is er voor de kinderen zelf? Wat moeten zij doen als het met henzelf, een vriendinnetje of een klasgenoot niet goed gaat? Vaak weten zij dat eerder dan volwassenen. Zeker als het gaat om pesten, armoede, huiselijk geweld, verwaarlozing, kindermishandeling, seksueel misbruik...

Wanneer we met kinderen praten over wat ze nodig hebben om op te groeien is het dus belangrijk ook de vragen te stellen: "Wat doe jij als er iets niet goed is in je leven of in dat van je vriendje?"

Kinderen moeten in ieder geval weten dat zij voor zichzelf of voor een ander aan de bel kunnen trekken! Daarom heeft KinderrechtenNU, samen met de kinderen en geadviseerd door deskundigen, het Kinderprotocol Meldcode ontwikkeld en aan de Kinderrechtenchecklist toegevoegd.

Het protocol luidt: *Zoek een volwassene die je vertrouwt, die naar je luistert en die je helpt.* Op school kunnen wij alle kinderen meegeven wat belangrijk is in hun hele leven, maar ook dat ze er over moeten praten als iets niet goed gaat.

Kinderopparticipatie in het basisonderwijs

Het is van groot belang dat kinderen al jong over hun leven na gaan denken. Vanaf de leeftijd van 12 jaar mogen kinderen immers meebeslissen over moeilijke keuzes in hun leven, bijvoorbeeld over medische ingrepen. We verwachten wel dat kinderen dit kunnen, maar dat gaat niet zo maar. Daarin moeten ze geoefend hebben: **Participeren moet je leren!**

Om dit “ handen en voeten” te geven heeft KinderrechtenNU het Kinderrechtenspel ontwikkeld. Een spel met kaarten, waarbij 6-8 kinderen onder begeleiding van een professional, aan de hand van de vragen praten over alle zaken die te maken hebben met opgroeien. Hierdoor krijgen kinderen niet alleen de mogelijkheid om na te denken over hun eigen leven, maar leren zij ook elkaars leefwereld kennen.

Door kinderen op jonge leeftijd de gelegenheid te geven om na te denken over de vragen: Wat heeft ieder kind nodig om op te groeien? Hoe gaan we met elkaar om? Hoe zorgen we voor elkaar?, wordt de basis gelegd voor participeren in de samenleving. Bij het kinderrechtenspel zit ook een kaartje met het nummer van de Kindertelefoon en het mailadres van de burgemeester en/of ook de naam en telefoonnummer van de vertrouwensarts. Hierop kunnen de kinderen zelf schrijven bij wie ze terecht kunnen als ze snel hulp nodig hebben.

Kinderparticipatie : laat het ze zelf vertellen

Door het thema ‘Kinderrechten in de klas’ te kiezen en het in het schoolwerkplan op te nemen, geef je kinderen de kans zelf onderwerpen te agenderen, zoals informatie over actuele zaken op school of in het nieuws (pesten, veiligheid en social media, bewegen, roken...).

Uit onderzoek (onder begeleiding van TNO) blijkt dat de begeleiders van het Kinderrechtenspel, de leerkracht, intern begeleider en de vertrouwenspersoon, positief zijn over de manier waarop zij met de kinderen kunnen praten. Door de kinderen ruimte te geven om over zichzelf te praten, kunnen zij ook vertellen over problemen die zij hebben. In dat geval is het zaak dat de professionals van de school de zorgen van het kind serieus nemen. Afhankelijk van de vraag en het oplossingsvermogen van het kind en de ouders, kan de IB-er of de vertrouwenspersoon dit bespreken met bijvoorbeeld de jeugdgezondheidszorg of het maatschappelijk werk. Daarmee wordt de brug tussen onderwijs en zorg geslagen.

De methode implementeren kost slechts 1 ½ uur per schooljaar in groep 6, 7 en 8. Wat zou er mooier zijn dan dit jaarlijks op 20 november -de internationale dag van de rechten van het kind- in te plannen op alle scholen?!

**Als u de methodiek-KinderrechtenNU in uw gemeente wilt invoeren,
kunt u contact opnemen met**

**Willemijn Dupuis
dupuis@kinderrechten.nu
T 015-2138438 / 06-41426600**